

Dobre Praktyki Komitetów Audytu w Polsce

WPROWADZENIE

Niniejsze **Dobre praktyki komitetów audytu** odzwierciedlają najlepsze międzynarodowe wzory i doświadczenia w spółkach publicznych. Nie jest to zamknięta lista reguł, lecz zbiór zasad podlegających weryfikacji przez zmieniające się oczekiwania akcjonariuszy i potrzeby rynku.

Zaleca się stosowanie niniejszego zbioru Dobrych praktyk komitetów audytu przez spółki akcyjne działające w Polsce, w szczególności te, które ustawowo objęte są obowiązkiem utworzenia **komitetu audytu**.

Szczegółowe zasady funkcjonowania komitetu audytu powinna określać **rada nadzorcza** stosownie do zakresu zadań delegowanych komitetowi audytu, wielkości spółki oraz specyfiki i złożoności branży.

I. CEL DZIAŁANIA KOMITETU AUDYTU

1. Głównym celem działania komitetu audytu, będącego częścią rady nadzorczej, jest wspomaganie rady w sprawowaniu nadzoru finansowego nad spółką oraz dostarczanie radzie miarodajnych informacji i opinii pozwalających sprawnie podjąć właściwe decyzje w zakresie sprawozdawczości finansowej, kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem. Oddelegowanie pewnych zadań do kompetencji komitetu audytu nie zwalnia pozostałych członków rady nadzorczej z odpowiedzialności za sprawozdawczość finansową spółki i podejmowane decyzje.
2. Komitet audytu współpracuje z zarządem, personelem spółki i biegłym rewidentem dla dobrego zrozumienia zasad działania spółki oraz wypracowania własnej opinii co do integralności sprawozdań finansowych, natomiast nie sprawuje bezpośredniej kontroli.

II. ZADANIA KOMITETU AUDYTU

Do podstawowych zadań komitetu audytu należy nadzór nad następującymi obszarami:

1. Procesem **sprawozdawczości finansowej**, w szczególności poprzez:
 - a) wyrażanie opinii na temat przyjętej przez spółkę polityki rachunkowości i stosowanych zasad sporządzania sprawozdań finansowych, szczególnie dotyczących skomplikowanych lub

nietypowych transakcji, wszelkich zmian wprowadzonych do powyższych zasad, oraz przyjętych przez zarząd prognoz, szacunków i założeń;

- b) weryfikację sprawozdań finansowych przed ich opublikowaniem oraz dyskusję z zarządem i biegłym rewidentem na temat poprawności i kompletności zawartych w nich informacji;
- c) analizę raportu biegłego rewidenta z badania sprawozdań finansowych, w tym informacji o ograniczeniach zakresu badania czy dostępu do informacji, odmowie badania lub wydania opinii oraz ewentualnej różnicy zdań między biegłym rewidentem a zarządem; oraz
- d) ocenę procesu komunikacji informacji finansowych, w tym prognoz i informacji bieżących kierowanych do mediów, analityków, inwestorów i instytucji nadzoru.

2. Funkcjonowaniem systemu **kontroli wewnętrznej** poprzez:

- a) ocenę efektywności poszczególnych elementów systemu kontroli wewnętrznej spółki, w szczególności dotyczących sprawozdawczości finansowej i bezpieczeństwa wykorzystywanych technologii informatycznych;
- b) analizę sprawozdań zarządu na temat wykrytych nieprawidłowości w systemie kontroli wewnętrznej w odniesieniu do procesu sprawozdawczości finansowej.

3. Procesem **zarządzania ryzykiem** w zakresie:

- a) oceny efektywności zarządzania ryzykiem przez zarząd w obszarach ryzyka finansowego, operacyjnego i strategicznego spółki;
- b) zrozumienia wpływu ryzyka biznesowego (w tym nadzorowanego przez inne podmioty niż komitet audytu) na sprawozdania finansowe;
- c) oceny polityki ubezpieczeń majątkowych spółki i ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej członków jej organów i prokurentów.

4. Działalnością **audytu wewnętrznego**, w szczególności poprzez:

- a) opiniowanie kandydatów na stanowisko dyrektora audytu wewnętrznego, ustalanie jego wynagrodzenia oraz wnioskowanie/opiniowanie jego odwołania;
- b) przegląd i opiniowanie regulaminu, planu pracy, analizy budżetu i struktury audytu wewnętrznego;
- c) okresową ocenę realizacji planu audytów i działań podjętych przez zarząd w odpowiedzi na kwestie zidentyfikowane przez audyt wewnętrzny.

Jeżeli w spółce nie ma komórki audytu wewnętrznego, komitet audytu powinien, przynajmniej raz w roku, dokonać analizy sytuacji, rozważyć konieczność powołania takiej komórki oraz przedstawić swoją rekomendację radzie nadzorczej.

5. Procesem **badania sprawozdań finansowych**, w szczególności poprzez:

- a) rekomendowanie podmiotu do badania sprawozdania finansowego;
- b) opiniowanie wysokości wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych;
- c) ocenę niezależności biegłego rewidenta;
- d) komunikowanie się w zakresie planu, metod i wyników pracy biegłego rewidenta;

- e) opiniowanie świadczonych usług dodatkowych na rzecz spółki przez podmiot uprawniony do badania.
- 6. Komitet audytu przedstawia radzie nadzorczej swoją opinię oraz wyniki ocen i analiz, w szczególności dotyczących stwierdzonych nieprawidłowości, jak również różnice zdań między zarządem, audytem wewnętrznym, biegłym rewidentem a komitetem audytu.
- 7. Komitet audytu dokonuje corocznej oceny swojej pracy i przedstawia ją radzie nadzorczej.

III. UPRAWNIENIA KOMITETU AUDYTU

1. W celu realizacji powierzonych zadań komitet audytu korzysta z dostępnych środków spółki, a w szczególności:
 - a) ma dostęp do wszelkich informacji spółki, jak również do prowadzenia lub zlecenia (za zgodą rady nadzorczej) badań i analiz w obszarze swojej odpowiedzialności;
 - b) w ramach uprawnień rady nadzorczej, komitet audytu ma możliwość bezpośredniego kontaktu z kierownictwem spółki, podległymi pracownikami, a także podmiotami świadczącymi usługi na rzecz spółki, w szczególności prawne i audytowe, oraz żądania niezbędnych wyjaśnień;
 - c) rekomenduje radzie nadzorczej powołanie niezależnych specjalistów lub biegłych w celu pozyskania odpowiednich opinii eksperckich, bądź prowadzenia w jej imieniu na koszt spółki badań oraz postępowań wyjaśniających.
2. Komitet audytu ma prawo wyrażania własnej opinii w zakresie prowadzonego nadzoru. W przypadku wystąpienia między komitetem audytu a radą nadzorczą istotnej różnicy zdań, która nie może zostać wyjaśniona, komitet audytu powinien mieć możliwość przedstawienia swojej opinii akcjonariuszom.
3. Uprawnienia komitetu audytu, które nie wynikają bezpośrednio z przepisów prawa, powinny być wpisane do statutu spółki.

IV. POWOŁYWANIE KOMITETU AUDYTU

1. Komitet audytu składa się minimum z 3 osób, a jego wielkość uzależniona jest od ilości zadań delegowanych przez radę nadzorczą, liczebności rady oraz wielkości spółki.
2. Każdy członek komitetu audytu już w chwili powołania powinien reprezentować wiedzę z zakresu finansów w stopniu umożliwiającym zrozumienie i interpretację sprawozdań finansowych, a przewodniczący komitetu powinien reprezentować stosowne kwalifikacje w zakresie rachunkowości lub rewizji finansowej.
3. W sytuacji gdy rada nadzorcza nie powołała komitetu audytu, a jego zadania wykonują wszyscy członkowie rady, pracom tym przewodniczy niezależny członek rady legitymujący się kwalifikacjami w zakresie rachunkowości lub rewizji finansowej, jednak nie powinien nim być przewodniczący rady nadzorczej.

V. KOMPETENCJE CZŁONKÓW KOMITETU AUDYTU

1. Wymóg kwalifikacji w zakresie rachunkowości lub rewizji finansowej uznaje się za spełniony jeśli członek rady nadzorczej posiada istotne doświadczenie w zarządzaniu finansami spółek handlowych, audycie wewnętrznym lub badaniu sprawozdań finansowych, a ponadto:
 - a) posiada tytuł biegłego rewidenta lub analogiczny uznany certyfikat międzynarodowy, lub
 - b) posiada tytuł naukowy z dziedziny rachunkowości lub rewizji finansowej, lub
 - c) legitymuje się wieloletnim doświadczeniem na stanowisku dyrektora finansowego w spółkach publicznych lub w pracy w Komitecie Audytu takich spółek.
2. Członkowie komitetu audytu określają swoje potrzeby szkoleniowe oraz korzystają z odpowiednich form kształcenia celem ciągłego pogłębiania znajomości zmieniających się regulacji prawnych istotnych dla spółki w zakresie sprawozdawczości finansowej, kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem.

VI. ZASADY PRACY I WYNAGRADZANIA KOMITETU AUDYTU

1. Statut spółki lub regulamin komitetu audytu określa między innymi:
 - a) zadania powierzone komitetowi audytu,
 - b) posiadane uprawnienia (w tym dostęp do wymaganych dokumentów spółki, jej zarządu i pracowników), niezbędne dla realizacji zadań komitetu,
 - c) zasady funkcjonowania (w tym komunikowania się z radą nadzorczą i akcjonariuszami)
 - d) oraz sposób samooceny przez komitet audytu swojej pracy.
2. Komitet audytu sporządza sprawozdanie ze swojej pracy, zawierające zrealizowane zadania, zidentyfikowane nieprawidłowości i wydane zalecenia, które publikowane jest w raporcie rocznym spółki.
3. Komitet audytu przedstawia radzie nadzorczej do zatwierdzenia roczny budżet własnej działalności, zapewniający odpowiednie środki do realizacji powierzonych zadań, w tym zakup usług eksperckich z zakresu prawa, sprawozdawczości finansowej i kontroli.
4. Wynagrodzenie członków komitetu audytu powinno odzwierciedlać ich kompetencje i zaangażowanie czasowe w realizację zadań powierzonych przez radę nadzorczą i nie powinno mieć charakteru warunkowego lub motywacyjnego (tj. uzależnionego od np. wyników finansowych spółki).
5. Nie ma przeszkód, by wynagrodzenie członków komitetu audytu przewyższało wynagrodzenie pozostałych członków rady nadzorczej. Wynagrodzenie przewodniczącego komitetu audytu powinno co najmniej dorównywać wynagrodzeniu przewodniczącego rady nadzorczej.

VII. POSIEDZENIA KOMITETU AUDYTU

1. Posiedzenia komitetu audytu odbywają się z częstotliwością zależną od potrzeb wynikających z pełnionych zadań, ale nie rzadziej niż każdorazowo przed publikacją wyników i raportów finansowych.
2. Komitet audytu ustala plan swoich posiedzeń i listę istotnych zagadnień do omówienia. Zarząd przekazuje, z odpowiednim wyprzedzeniem, materiały dla członków komitetu audytu.

3. Komitet audytu może zapraszać do udziału w posiedzeniach zarząd lub inne osoby, spotykając się z nimi także bez obecności członków zarządu lub przełożonych.
4. Komitet audytu sporządza z każdego posiedzenia protokół zawierający rekomendacje i przekazuje go radzie nadzorczej.
5. Przynajmniej raz w roku komitet audytu spotyka się indywidualnie z dyrektorem finansowym, biegłym rewidentem oraz dyrektorem audytu wewnętrznego, w celu omówienia spraw uznanych przez strony za poufne.

Warszawa, 25 marca 2010 r.